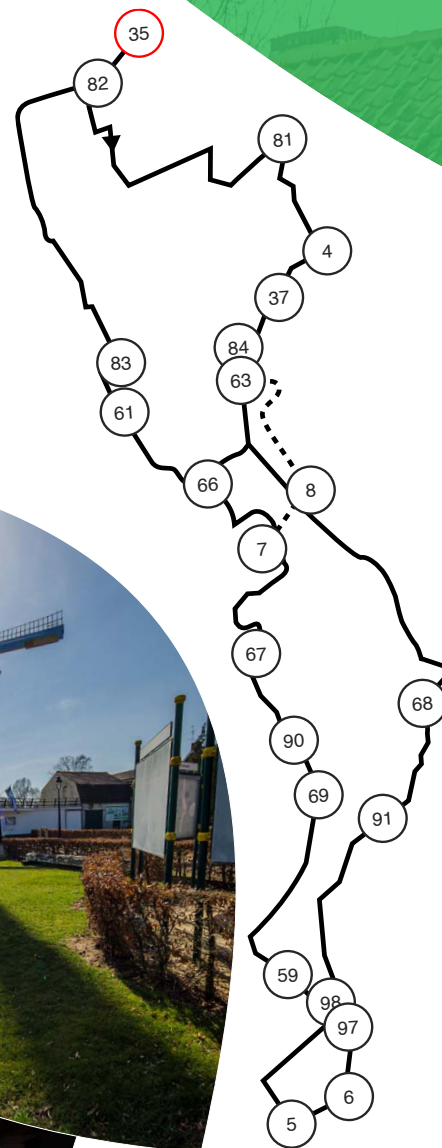

U wandelt via het wandelknooppuntennetwerk, herkenbaar aan de groene bordjes met gele driehoek. De route is +/-17,5 km lang: 35-82-81-4-37-84-63-66-7-67-90-69-59-98-5-6-97-91-68-8-7-66-61-83-82-35. De verkorte route is +/-9 km lang: 35-82-81-4-37-84-63-8-7-66-61-83-82-35. Let op bij knooppunt 63: lange route ->66 of korte route ->8.

Startpunt

De molenroute voert u langs 3 monumentale molens in de gemeente Valkenswaard: De Dommelsche Watermolen in Dommelen, De Venbergse Watermolen in Valkenswaard en Windmolen St. Antonius Abt in Borkel en Schaft. De wandeling start bij **knooppunt 35**, nabij de Dommelsche Watermolen, aan de Bergstraat 1 in Dommelen. Parkeren bij de molen of parkeerplaats Martinusplein. In de buurt van de 3 molens kunt u bij diverse horecagelegenheden terecht voor een hapje en een drankje

Molen Route

+/-17,5 km korte route +/-9 km

vormgeving: Carmen Jas

De Dommelsche Watermolen werd omstreeks 1200 gebouwd op de oevers van rivier de Dommel. Het was een dubbele onderslagmolen met een oliemolen (oostelijk deel) en een graanmolen (westelijk deel). Het oostelijk deel, de oliemolen, is gesloopt en vervolgens opgebouwd en in gebruik genomen als woonhuis voor de molenaar. Het westelijk deel, de graanmolen, is nog geheel maalvaardig. In de loop van de jaren wisselde de molen regelmatig van eigenaar. De huidige eigenaar heeft bij de molen een molenwinkel ingericht waar o.a. diervoeders, bakproducten, streekproducten en ouderwets snoepgoed te koop zijn.

Knooppunt 35 Na knooppunt 35 weg vervolgen via de Bergstraat; tussen knooppunt 82 en 81 steekt u de Dommel over, u bevindt zich in het Dommeldal; tussen 81 en 4 ligt de Luikerweg, let op: na het oversteken van de drukke verkeersweg direct rechts het smalle weggetje inslaan; 4-37-84; tussen knooppunt 37 en 84 komt u aan bij de Venbergse Watermolen; bij mooi weer kunt u op het terras van de molen terecht voor een hapje en een drankje.

De Venbergse Watermolen Deze karakteristieke graan-, olie- en schorsmolen is voor het eerst beschreven in een document in het jaar 1227. In dat jaar werd de molen door Hendrik I, Hertog van Brabant, geschonken aan de abdij van Postel. Tot het einde van de achttiende eeuw was het een dwangmolen. Dat betekende dat de Hertog boeren uit de verre omtrek kon dwingen om hun graan hier te laten malen. In 1895 is de molen gesloopt en door nieuwbouw vervangen. Sinds 1918 is de familie Rietra eigenaar. Tot 1966 was de molen vol in bedrijf en lag vervolgens een aantal jaren stil. Daarna is de molen meerdere keren gerestaureerd en vandaag de dag kan met deze onderslagmolen graan gemalen worden. Op gezette tijden is de molen open voor bezichtiging.

Knooppunt 84 Na de Venbergse Watermolen weg vervolgen over het zandpad (knooppunt 84). U loopt nu door natuurgebied 'De Malpie', 350 hectare aan stuifzanden, heide, vennen en bos, met een rijke flora en fauna. Met 'de ontdekking van de Malpie' werd Valkenswaard in 2016 verkozen tot wandelgemeente van het jaar! 63-66-7-67, tussen 90 en 69 ligt links het Groot Malpieven. Weg vervolgen via 59-98-5. Bij knooppunt 5 loopt u 200 meter rechtsaf over de Dorpsstraat en dan komt u bij Korenmolen St. Antonius Abt.

Korenmolen St. Antonius Abt Deze stenen beltmolen (een bovenkruier) dateert van 1865. Bij voldoende wind werd er ca. 2500 kg graan per dag gemalen! Met 'belt' wordt de berg aarde aangeduid waarop de molen staat om meer wind te vangen. De molen is niet óp de berg gebouwd; de belt is een aanaarding rond de molen ten behoeve van de bediening, met dezelfde functie als een zogenaamde stelling. In 1935 werd de molen bij een felle brand verwoest; alleen de stenen romp bleef behouden. De molen werd volledig opgebouwd en daarna nog een aantal keren gerenoveerd, de laatste maal in 2017. De molen wordt beheerd door een stichting en is niet meer in gebruik voor commerciële doeleinden. Vrijwillige molenaars laten de molen regelmatig draaien.

Knooppunt 5 Na een bezoekje aan de molen loopt u terug naar knooppunt 5. U wandelt door Borkel en vervolgt uw weg via 6-97-91. Vanaf 91 loopt u weer over 'de Malpie'; op enkele punten ziet u de rivier de Dommel stromen; tussen 91 en 68 ligt links het Groot Malpieven en tussen 68 en 8 de Vaarvennen; via knooppunt 7 naar 66; hier verlaat u 'de Malpie'; let op! u steekt de drukke Luikerweg weer over naar knooppunt 61; via 83 en 82 loopt u naar de Bergstraat in Dommelen. Bij knooppunt 35 bent u terug bij het startpunt van deze wandeling.

